

”Oh, qu’il est beau”

Det sägs att änkedrottning Désirée på sina nattliga åkturer i Stockholm ofta lät vagnen stanna vid Slussen där hon uttryckte beundran för mannen till häst, statyn av hennes framlidne make Karl XIV Johan.

Statyn står på Karl Johans torg – mellan Slussplan och själva slusskanalen.

Det var Oscar I som 1845 lät beställa statyn av sin färd hos den store skulptören Bengt Fogelberg.

Fogelberg var bofast i Rom sedan flera år – där han var en välkänd profil med ledande ställning i det svenska konstnärskollektivet.

1832 blev Fogelberg medlem av den svenska konstakademien och 1839 blev han ordinarie professor i teckning.

Trots bosättningen i Rom hade

Fogelberg flera uppdrag i Sverige och under 1840-talet fick han bl.a. uppdragen att göra en ryttarstaty av Karl XIV Johan, en Gustav II Adolfstaty för Göteborgs stad och en Birger Jarl-staty beställd av Stockholms borgerskap.

Med otäcka hatten

Fogelberg ville framställa Karl Johan som fältherre på slagfältet, där han skulle galoppa fram med dragen värja. Men Oskar I hade sin syn på statyn klar. Han ville se fadern med den rätta dräkten, ”med den

otäcka hatten” samt fältmarskalksstav i handen.

Fogelberg gillade inte kungens val av den öppna platsen vid Slussen, han hade hellre sett statyn mer centralt placerad.

Statyn göts i München av Ferdinand von Müller, i ett stycke – sånär som på huvudet och den ena armen. Det enda transportsättet var båt – järnväg var uteslutet.

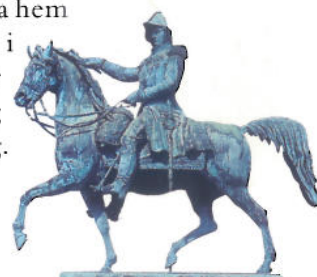
Karl Johan-statyn klarade seglatsen till Stockholm, vilket en annan av Fogelbergs statyer inte gjorde.

Gustav Adolf till botten

Gustav Adolfs-monumentet gick till botten utanför Helgoland när den skulle fraktas till Göteborg. Den bärgades senare och stod på Domsheide i Tyskland – tills den förstördes under andra världskriget. Göteborgarna kan dock beskåda gjutning nummer två.

Karl Johan vänder staden ryggen och rider idag mot söder, men från början stod han på andra sidan torget vänd in mot Gamla stan. Bygget av Slussen ledde dock till att Karl XIV Johan fick maka på sig och 1935 red han över torget och gjorde helt om.

År 1854 invigdes statyn – med en hemkallad Fogelberg närvarande. Han belönades samma år som förste konstnär med kommendörstecknet av Nordstjärneordern. Under sin resa hem till Rom i december 1854 dog Fogelberg.

SK